

MIT OSZTUNK — S HOGYAN?

Hozzászólás a Délmagyarországnak a nyeregrészesedés elosztásával kapcsolatos cikkéhez

A Délmagyarország június 2-i számában »Mit osztunk — s hogyan?« címmel a Szegedi Cipőgyár vezetőinek és dolgozóinak elképzelését olvashattuk a nyeregrészesedés elosztásának módszeréről. A nyeregrészesedés, az egyéni érdekelttség fokozásának egyik új eszköze, melán érdemel figyelmet mind a dolgozók, mind a gazdasági szakemberek részéről. Minthogy a nyeregrészesedés területén számos tisztázatlan kérdés van, szükségesnek érzem a cikkhez hozzászólni, s egyúttal röviden ismertetni azokat a célkitűzéseket, amelyeket az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat vezetősége maga elé tűzött.

Mindenekelőtt szeretnék néhány szót szólni a nyeregrészesedés közgazdasági tartalmáról.

Kétségtelen, hogy a nyeregrészesedés, mint a dolgozók közvetlen érdekelttségének kifejezője, elvileg igen nagy jelentőséggel bír. A gyakorlatban azonban úgy látszik, ez a jelenség nem domborodik ki eléggé. Ez nemcsak abból állapítható meg, hogy a vezető gazdasági szakemberek, a vállalatvezetőségek nem állítják a kérdést munkájuk tengelyébe, hanem abból is, hogy a dolgozók nem tekintik mindennapi munkájuk egyik mozgató rugójának — bár ez utóbbi kétségtelenül ellentmondásnak tűnik. Arról van ugyanis szó, hogy a dolgozók ettől függetlenül többségükben derekasan dolgoznak, részt vesznek a munkaversenyben, igyekeznek többet termelni, és ez önmagában is elegendő ahhoz, hogy a vállalat arról az oldalról biztosítva legyen a rentabilis gazdálkodást illetően. Ebből az a következtetés vonható le, hogy

a dolgozók részesedése a termelés eredményeiből, elsősorban és főként nem kizárólag a nyeregrészesedés útján oldandó meg, hanem az egészséges többtermelésre, jó minőségű áruk előállítására ösztönző bérrendszer útján.

Valószínű, hogy ezek a megfontolások játszanak szerepet az illetékes szervek magatartásában, mert a nyeregrészesedéssel kapcsolatban az általános, pénzügyminiszteri rendelkezésen felül, további utasítások még nem jelentek meg, noha jórészt már eltelt a II. negyedév, tehát egyharmada annak az időszaknak, amelynek eredményéből a dolgozók az év végén részesedni fognak.

Az elmondottak mellett is, jelentős emelődnek tartom a nyeregrészesedést, különösen most, amikor népgazdaságunk talpraállításáról van szó. Eppen ezért

az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalatnál is dolgozunk azon, hogy a nyeregrészesedéssel kapcsolatos feladatokat megoldjuk és ezeket az üzem dolgozói elé tárjuk.

Röviden beszámolnék ennek a munkának az állásáról.

Mielőtt az elosztás módjáról beszélhetnék, szükséges körvonalazni, vajon mit lehet majd elosztani az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalatnál. Felügyeleti szervünk az 1957. évi alaprentabilitást 5,93 százalékkal állapította meg. Ez azt jelenti, hogy minden 100 Ft értékesített áruból 5,93 forint nyereséget kell a népgazdaságnak befizetni, s csupán az ezen felül jelentkező nyereséget fordíthatja a megállapított mértékben a dolgozók részesedésére. Ugy tűnik, hogy az említett nyereség nem valami nagy összeg, de ár- és forgalmi adórendszerünkkel átdolgozva, 100 forint értékesítés utáni nyereség, az 1956.

évi első három negyedév átlagának felel meg, amely bizony nem volt valami könnyű feladat. Amennyiben kétheti nyeregrészesedést akarunk kifizetni, akkor az a feladat áll előttünk, hogy a 100 forint értékesítésre eső nyereség összegét 2 forinttal emeljük meg.

Az ezzel összefüggő kérdések kidolgozására az üzemi pártszervezet intéző bizottsága tett kezdeményező lépéseket és ennek eredményeként

vállalatunknál csakúgy, mint a Szegedi Cipőgyárban, gazdasági bizottság alakult, amelynek feladata a nyeregrészesedés feltételeinek és magának a részesedési szabályzatnak a kidolgozása.

Noha a bizottság munkáját még nem fejezte be, néhány alapvető szempont máris világos. Elsősorban meg kell határozni azokat a feladatokat, amelyek révén a többtényezős együtthaladás elérhető. Az üzem műszaki vezetősége és főkönyvelősége elkészítette az idei évre vonatkozó műszaki és gazdasági intézkedések tervét, amelynek alapján megközelítőleg évi egymillió forintos többlet nyereségre számíthatunk. Ezeknek az intézkedéseknek gyakorlati megvalósítása legjobb úton halad, s egy-két hónapon belül valamennyi a gyakorlatban segítő a gazdaságos termelés. Ahhoz azonban, hogy a kétheti fizetésnek megfelelő nyeregrészesedésről egyáltalán szó lehessen, 2,5 millió forint tervén felüli nyereség szükséges, amelyet egyfelől a termelési volumen emelésével, másfelől a termelékenység növelésével, s új, jövedelmesebb cikkek bevezetésével kívánunk elérni.

Ezek után beszélhetünk arról, hogyan, milyen szempontok szerint részesedhetnek a dolgozók. A bizottság tagjai egyetértenek abban, hogy a legmegfelelőbb az évi keresetből képzett havi átlagkeresetet figyelembe venni.

A kereset lényegében kifejezi a dolgozó szakmai tudását, szorgalmát, és munkához való viszonyát. Egyetértés van abban is, hogy azok, akik munkájukkal, magatartásukkal hátráltatják a célkitűzések valóra váltását, kevesebb részesedést kapjanak. Vitás például, hogy milyen mértékű csökkenést alkalmazzanak azoknál, akik igazolatlanul mulasztanak, vagy a termelés összefüggő vétségei miatt fegyelmi alá kerülnek. Ezzel szemben egyöntetű a vélemény abban is, hogy a nyeregrészesedésből többet kapjanak a törzsgárdához tartozók, tehát akik 5–10 évet vagy még ennél is több időt töltöttek el a gyárban.

A bizottságnak az a véleménye, hogy

a munkája eredményeképpen körvonalazott feladatokat, valamint a nyeregrészesedési szabályzat tervezetét a legrövidebb időn belül a munkások elé terjeszti megvitatás céljából.

A munkágyűlés határoz majd azokban a kérdésekben, amelyekről az előbbieken szoltunk, és természetesen a bizottság tervezete kiegészülhet azokkal a további elgondolásokkal, amelyeket a dolgozók vetnek fel. Úgy gondolom, ez a munkágyűlés választ ad majd azokra a kérdésekre, amelyek a dolgozók között felmerülnek, egyben a nyeregrészesedést teljes realitásban mutatja be. Ez annál is fontosabb, mert ma még igen sokan úgy vélik, hogy a nyeregrészesedés nem más, mint egy tizenharmadik havi járandóság, amely így is, úgy is meglesz. Ez nem így van. Már

az elmondottak is bizonyítják, s ha egyáltalán a vállalati gazdasági bizottság 2 heti nyeregrészesedésre vonatkozó javaslatát valósággá akarjuk változtatni,

az egész kollektíva összefogására van szükség.

s ebben az összefogásban a gép-nél dolgozó elvtársnak éppen úgy, mindent meg kell tennie, mint a vállalatvezetőségnek, mert csak ez a teljes erőfeszítés biztosíthatja a realizáláshoz szükséges 2,5 millió forint többlet nyereség elérését.

Marosi János, az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat főkönyvelője

Szövetkezeti napra készül a szegedi járás

Néhány évvel ezelőtt a dolgozó parasztság jórésze visszaemlékezve a régi „Hangya” álszövetkezet rossz emlékü tapasztalataira, idegenkedett még a földművesszövetkezeti mozgalomtól. A „Hangya” lényege az volt: a dolgozó parasztság pénzén felvásárolták a parasztság termelvényeit, s a paraszti munka vérszedező tőkésai aztán zsebrevágták a busás hasznát. Azoknak, akik megérdemelték volna, a jövedelemnek csak a morzsáját juttatták. Ebből nem kérték többé a járásbeli dolgozó parasztszám sem. Eppen ezért kellett esztendőnk ahhoz, hogy az új szocialista földművesszövetkezeti mozgalom kinője magát, s bebizonyítsa, hogy mentes a kapitalista egyéni haszonszerzés minden formájától.

A FÖLDMŰVÉSSZÖVETKEZETI MOZGALOM

valóban tömegmozgalom a szegedi járásban is. Nem túlzás, hogy az egész falusi kereskedelem 98 százalékát, s a termelői értékesítés 70 százalékát a földművesszövetkezetek bonyolítják le. Egy jellemző számadat: 1952-ben, az úgynevezett felfutás kezdetén a falusi földművesszövetkezeti üzletek egyévi forgalma a járás területén csak megközelítette a százmillió forintot. Ezzel szemben a múlt évben a szövetkezeti üzletek már 220 millió forint értékben adtak el iparcikkeket a parasztságnak. Ebben az évben további emelkedés várható. A tavalyi első negyedévi szövetkezeti kereskedelmi forgalom 41 millió forint volt a járásban, az idén 46 millió lett. Ezzel az emelkedéssel párhuzamosan

NÖVEKSZIK A TAGOK LÉTSZÁMA.

Enélkül nem is lehetséges fejleszteni sem a szövetkezeti kereskedelmet, sem pedig a szövetkezeti termelést, mert a beruházások, új létesítmények építése nagyobb részt a parasztság által befizetett részjegyekből és a tiszta nyereség egy részéből történik.

Ma már tehát nyugodtan elmondhatjuk, a szegedi járás dolgozó parasztsága körében mély gyökeret eresztett

Jurij Miljutin »Juanita csókja« című operájának májusi előadásaira már áprilisban elkelték a jegyek. A moszkvaiak körében nagy az érdeklődés Pablo és Csanita »sorsa« iránt, amelyet a moszkvai operettszínház mutat be. A darab sikere elsősorban abban rejlik, hogy rendkívül aktuális témát dolgoz fel. Az operett arról szól, hogy Latin-Amerika egyik országában néhány fiatal el szeretne jutni a moszkvai festőiskolákra. Valamennyien diákok, Ramon — mediana, Anita — egy bárban dolgozik, Pablo — karmesternek készűl, Juanita — énekesnő szeretne lenni, Diego — az egyetem jogi fakultására jár. A Csandes-óceán partjairól Moszkváig hosszú és

Az 1907-ben érettségizettek

számára a Szegeden élő öregdiákok június hó 23-án, vasárnap déli 12 órakor rendezik meg az érettségi találkozót. A szervezők úgy döntöttek, hogy mivel az ötvenéves találkozóra már az akkor érettségizettek nagy része nem tud jönni, valamennyi Szegeden akkor érettségizett öregdiák találkozóját együtt tartják meg. Budapestről, Jügoszláviából jelezték már öregdiákok megérkezését.

Az öregdiák-találkozóról minden közelebbi felvilágosítást Sebestyén műépítész ad meg a 42—12-es telefonszámon.

DALTÓL HANGOS

a Szegedi Kendergyár nagyterme

Orgonailat, csillagos este, a szőke Tisza partja... Mind-mind szerelemről beszél.

»Tisza szélén elaludtam, Jaj de szomorút álmodtam. Megálmodtam azt az egyet, Rűzsám nem leszek a Tied.«

A szerelem, a szerelem... — lágyan zeng a női kar édesbús hangja a Kenderfonógyár próbatermében. Waldman József, a kórusvezető »szegedi hangulat« címmel Szeged vidéki népdalokat és kórusfeldolgozásokat tanít.

— A dalosünnepélyre készülünk — meséli Sapszon Ferenc osztályvezető, aki sok évtizede dalos már és a gyári énekkar felelőse. — Kodály, Bárdos, Szeghy híres kórus-számait tanuljuk. Nem akarunk lemaradni mi sem a többi szegedi énekkar eredményeitől, de sarkall is bennünket

a 11 éves múlt.

Nagygyörgy Mária igazgató-nő gyakran felkeresi kórusunkat, hiszen ő is régi munkádalos. Lelkesít és minden segítséget megad fejlődésünkhöz. Külön énekkari próbatermünk van, ahol dalórák előtt és után rádió, hanglezet és különböző társasjátékok állnak a tagok rendelkezésére.

A szép munka új dalosokat is hozott a kendergyárba. A gyári KISZ-szervezet 12 fiatalot vitt a kórusba, akik bizonyára legalább olyan

Megyei tanácselnökök értekezlete

A megyei és a megyei jogú városi tanácsok végrehajtó bizottságának elnökei a parlament épületében értekezletet tartottak, és megvitaták a mezőgazdaság előtt álló legfontosabb feladatokat.

A naprend első pontja Dögei Imre földművelésügyi miniszter beszámolója volt a nyári mezőgazdasági munkáról, a tsz-fejlesztésről, valamint a tanácsok ezzel kapcsolatos feladatairól.

Járványos száj- és körömfájás fenyegeti szarvasmarha- és sertés-állományunkat

A szegedi járásban az állatorvosok jelenleg még száj- és körömfájásban megbetegedett jószágokról nem tudnak. De úgy véljük, mégsem árt a parasztság számára ez a figyelmeztetés, mert mint értesültünk róla, az ország sok területén már pusztít ez a veszedelmes állatbetegség.

Országos állategészségügyi intézeteinkben a szakemberek már számos és rendkívül

vérbeli, lelkes dalosokká fog-nak válni, mint Agócsi Jani bácsi, aki egyik alapítója az énekkarnak és akit nagyon várnak vissza, hogy betegsé-géből felgyógyulva, szervező tudását latbavetve újra a régi fényben csillogtassa meg a Szegedi Kenderfonógyár vegyeskarát.

Goda Ferencné ült le mel-lém a próba szünetében.

— Szívesen járunk énekel-ni párommal együtt — mon-dotta —, hiszen itt olyan a közönség, mint

egy nagy család.

Sok férj és feleség dalol ná-lunk: Szabadosék, Vopalec-kyék, Nyári-, Kovács-, Kmetyó- és Cimer-család. Lassan gyerekeik is itt éne-kelek majd.

Varga Pálné személyzeti osztályvezető saját személyé-ben is példát mutat a többi-eknek, hogyan kell pontosan és mindig megjeleni a pró-bákon. Barlán Oktávián nyugdíjas ugyan, de a muzsi-ka varázsa minden próbára elcsalogatja. Akár Urbán Mihályt, aki kultag létreé régi lelkes tagja a kórusnak. A dalóra hangulata mindjob-ban emelkedik. A minden alkalommal, így most is me-gtanult szép népdalokból több mint 100 van a tarsolyukban már. Talán ez az a varázs, ami a kórus tagjait lelkesíti: a vidgal.

a dalos összefogás.

Kötelezi a kórust Kölcsey régműltből felénk zengő szava:

»Messze jövődövel komolyan vess össze jelenkort, Hass, alkoss, gyarapíts, A haza fényre derül.«

Ezt érzi minden dalos a Szegedi Kenderfonógyárban, amikor jelégüket éneklük:

»Szálljon dalunk e nagy világon szerteszt, Szívünkbe tavaszt ébreszt és lelkesít, Hívunk téged gyári proletár, Hallgasd meg dalunk, Állj közénk és dalolj tovább.«

Szécsi József zenei szakreferens

„Juanita csókja”

Operett a VIT-ről

főleg rendkívül költéséges az út. A diákok elhatározták, hogy ut-cákon és tereken hang-versenyeket, előadásoka rendeznek és így teremtik elő a szükséges összeget. Egyikük tréfából javasolja, hogy pénzért sorsolják ki Juanita csókját is. Cesare gazd bártulajdonos minden pnt megadna Juanita csókjáért, és nem hajlandó beletörödni, hogy az »árverés« csu-pán tréfa volt. Megves-tegetésekkel és fenye-gésekkel eléri, hogy le-taróztatják Juanita barátait. Ezután kény-szeríti Juanitát, hogy

Kandelakivel, az ope-retszínház főrendezőjé-vel, aki most Cesare szerepében lép fel elő-ször, mint színész. Pa-blo szerepét Jurij Bog-danov, fiatal sztálin-grádi színész játssza, aki most jelenik meg először a moszkvai kö-zönség előtt. Grigorij Szteljarov professzor, az előadás karnagya, Galina Sabovszkaja és Szergej Stejn rendezi a darabot. Angelát Irina Mustakova alakítja, akinek életében ez a negyedik szerepe. Az operett szereplői vala-mennyien fiatalok. S talán ebben rejlik az előadás friss tempera-mentumának titka is. A színház kollektívája elhatározta, hogy a da-rabot a hatodik Világ-újrsági Találkozóra ér-kező küldöttek előtt is bemutatták.